

3.3.3. Særligt om DR's programarkiv

DR og rettighedshaverorganisationerne har igen længere tid forhandlet en ny aftale om genanvendelse af DR's programarkiv. Forhandlingerne har fundet sted inden for rammerne af ophavsretslovens § 30 a, hvorefter der på aftalelicensvilkår kan indgås aftale om genudsendelse og on demand tilrådighedsstillelse af bl.a. DR's egne produktioner, som har været udsendt før den 1. januar 1998.

I april 2007 indgik parterne en aftale om udnyttelse af DR's programarkiv i takt med, at programarkivet bliver digitaliseret. Aftalen giver – med visse undtagelser og begrænsninger – DR mulighed for at genanvende sit arkivmateriale i nye sammenhænge mod betaling af et fast beløb til Copydan.

Aftalen indebærer for det første, at DR får mulighed for at stille sine ældre produktioner i programarkivet til rådighed on demand, dvs. på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Udsendelserne kan tilegnes ved hjælp af streaming på DR's hjemmeside eller eventuelle andre hjemmesider, hvor DR har den redaktionelle kontrol, herunder en eventuel kulturarvsportal.

For det andet giver aftalen mulighed for, at DR kan anvende klip fra arkivmaterialet, bl.a. med henblik på anvendelse i nye produktioner. Klippene kan udsendes, herunder webcastes, på alle DR's kanaler samt stilles til rådighed on demand på DR's hjemmeside.

Aftalen forudsætter en ændring af det skæringstidspunkt, der er angivet i den gældende lovs § 30 a. Ved indførelsen af aftalelicensbestemmelsen i § 30 a i 2002 blev det fastsat, at aftalelicensen for genanvendelse af bl.a. DR's egne arkivproduktioner finder anvendelse på produktioner, der har været udsendt i radio eller tv før den 1. januar 1998. Baggrunden for fastsættelsen af dette skæringstidspunkt var, at man fra lovgivers side fandt, at radio- og tv-foretagenderne fra dette tidspunkt kunne have taget højde for udnyttelse på internettet og lignende ved indgåelse af kontrakter. Det har imidlertid vist sig, at der også for produktioner udsendt efter den 1. januar 1998 er brug for, at radio- og tv-foretagenderne kan indgå aftaler med aftalelicensvirkning om fx on demand brug på internettet. Dette forhold har såvel DR og TV 2 som Samarådet for Ophavsret peget på i forbindelse med arbejdet i den ophavsretlige undergruppe.

I overensstemmelse hermed foreslår Kulturministeriet, at skæringsdatoen i § 30 a ændres fra den 1. januar 1998 til den 1. januar 2007. Det betyder, at aftalen mellem DR og Copydan kan få virkning for de DR-produktioner, der har været udsendt før den 1. januar 2007.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9.

4. Ophavsretslicensnævnets kompetence

4.1. Gældende ret

I 1961 indførtes det såkaldte Tvangslicensnævn i ophavsretsloven. Nævnet havde til opgave at fastsætte et passende vederlag til de ophavsmænd, hvis værker anvendtes i henhold til en tvangslicensbestemmelse. Ved den generelle revision af ophavsretsloven i 1995 videreførtes nævnet under navnet Ophavsretslicensnævnet.

Nævnet består af tre medlemmer: En højesteretsdommer og to andre sagkyndige medlemmer. Nævnets virksomhed er reguleret i bekendtgørelse nr. 25 af 14. januar 2004.

Ophavsretslicensnævnet har gennem årene i takt med udvidelsen af nævnets kompetence fået en stadig større betydning. Nævnet har i dag kompetence til at behandle følgende sagstyper:

- Fastsættelse af vederlagsstørrelse for udnyttelse af værker i henhold til tvangslicenserne i lovens § 17, stk. 3 (fremstilling af lyd-bøger til brug for synshandicappede), § 18, stk. 1 (undervisningsantologier), og § 68 (brug af udgivne lydoptagelser i radio og tv m.v. (Gramex)), jf. § 47, stk. 1.
- Fastsættelse af størrelsen af individuelle vederlagskrav til ikke-repræsenterede ophavsmænd, der omfattes af en aftalelicens, jf. § 51, stk. 2.
- Meddelelse af tilladelse til samt fastsættelse af vilkår for viderespredning af radio- og tv-udsendelser over kabelanlæg eller trådløst i tilfælde, hvor en godkendt rettighedshaverorganisation eller et radio- og tv-foretagende uden rimelig grund nægter at give tilladelse hertil eller fastsætter urimelige vilkår herfor, jf. § 48, stk. 1. Disse afgørelser er imidlertid ikke bindende for radio- og tv-foretagenderne.
- Meddelelse af tilladelse til samt fastsættelse af vilkår for optagelse af radio- og tv-udsendelser til undervisningsbrug og til brug for syns- og hørehandicappede, jf. § 48, stk. 2.
- Fastsættelse af vilkår for offentlig fremførelse af musik (KODA), jf. § 75 a, stk. 2.
- Pålæg i forhold til en rettighedshaver, som har gjort brug af de i § 75 c, stk. 1, nævnte tekniske foranstaltninger (fx kopispærringer), om at stille sådanne midler til rådighed for en bruger, som er nødvendige for, at denne kan drage fordel af visse undtagelsesbestemmelser i ophavsretslovens kapitel 2 samt af aftalelicenser, jf. § 75 d, stk. 1.